

šolsko zemljišče, šolski vrt, zgraditi morajo šolsko stavbo, nabaviti opravo in učila, skrbeti za kurjavo in razsvetljavo šolskih prostorov, za ureditev šolskega kopališča itd. Nadalje bi morale občine skrbeti za učiteljska stanovanja, za kurjavo in sploh vse, kar pač spada k stanovanju. Ako človek čita ta časopisna poročila, se mora nehoti vprašati: Ali občine vse to zmorejo? V onih določbah zakonskega načr-

ta, izdelanega od komisije na prosvetnem ministrstvu, ni po poročilih listov nobene odredbe o tem, da bi učitelji to morali plačati. Ali naj občine preskrbijo učiteljska stanovanja, kurjavo itd. brezplačno? To bi za naše slovenske občine, ki imajo po veliki večini večrazredne šole, bilo pretežko breme. Naše občine so večinoma revne, težko nosijo sedanja bremena, nove težke obremenitve pa ne bi mogle zlahka prenesti.

dom sv. Save. Tudi mi se pridružujemo njegovim častilcem in mu kličemo: Še na mnogo leta!

Malgajevci! V nedeljo dne 9. junija t. l., ob 8. uri zjutraj zbor v Guštanju. Pridite vsi! Natančen spored se bo objavil v vseh slovenskih časopisih.

Blagoslovitev novih zvonov v Limbušu pri Mariboru. V soboto dne 24. t. m. se prepeljejo trije novi zvonovi, izdelani mariborske zvonolivarne »Zvonoglas«, v Limbuš. V nedeljo dne 25. majnika pa se novi zvonovi blagoslovijo in dvignejo v zvonik. Cerkvene obrede izvrši prevzvišeni knezoškof dr. Andrej Karlin. Novi zvonovi tehtajo 420, 750 in 1400 kg.

Združitev občin. Ob priliki zborovanja županske zveze v Mariboru se je razpravljalo tudi o združbi občin. Pri tem je bila predlagana še najbolj primerna rešitev vprašanja o združenju občin, da naj bi se iste same dogovorile, kateri kraji in vasi bi naj tvorile prihodnje večje občine. Krajevne lege, prometna sredstva in kolikor mogoče enaki splošni interes prebivalstva krajev, združenih v občino, naj bi se pri tem posebno upoštevali. Upamo in obljublja se, da bo na ta način predlagana rešitev združitve občin najbolj odgovarjala splošni koristi ljudstva in uprave ter da se bo tudi od oblasti vpoštevala!

Nameravana priklopitev Krčevina k Ptuj. Ker je bilo iz časopisnih poročil posneti, da je mestni svet ptujski v seji dne 23. februarja t. l. izrazil željo, da bi naj kompetentne upravne oblasti velik del občine Krčevina priklopile k mestu Ptuj, je občinski odbor v Krčevini v svoji seji dne 5. maja t. l. soglasno sklenil, da priklopitev odklanja v svojem in v imenu vseh prebivalcev, ki so se že pismeno izjavili, da nočejo biti priklopljeni mestni upravi. Noben del občine Krčevina nima značaja mesta, nasprotno so po celi občini med poljskimi kulturami raztresena posamezna bivališča. Mi smo torej seljaki in nismo taeščani. Ostane naj torej vse lepo pri starem, ali pa naj se nas združi s kmetakimi občinami.

Preslikana župnijska cerkev v Slov. Bisirici. Lansko leto je bila tukajšnja samostanska cerkev lepo na zunaj prenovljena ter znotraj je dobila lepe nove klopi in drugo, tako da je res sedaj prav lepa in kras za celo mesto. Letošnje leto je pa prenovljena, oziroma lepo preslikana župnijska cerkev, katera je pa bila tega dela tudi skrajno potrebna. Človek, ko stopi sedaj v te dve krasni cerkvi, se res počuti iznenadno veselega in ga neka vzvišena moč kar vleče v te hiše božje.

Smrtno ponesrečil. V ponedeljek dne 13. majnika je smrtno ponesrečil na Dolu pri Hrastniku mladi tesar Ivan Verdeu, doma nekje pri Celju. Bil je zaposlen pri zgradbi dolske nove šole. Na visokem odru je padel skozi odprtino in zdrčal navzdol. Med padcem je še imel toliko samozavesti, da se je oprjel z močjo mimo napeljane električne žice. Takoj po prijemu žice ga je streslo, moral jo je spustiti, padel na tla in obležal mrtev.

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

Posvetovanja zunanjih ministrov Male antante. V Beogradu so se začela dne 20. majnika posvetovanja zunanjih ministrov Male antante, ki bodo trajala z izleti vred do dne 27. maja.

Naša mornarica na potovanju. Deset edinic naše mornarice je odplulo na potovanje po Sredozemskem morju. Prvi svečani pozdrav in sprejem našega brodogojca je bil na Krfu od strani Grčije.

Svetozar Pribečević se je preselil iz Zagreba, kjer je bival toliko mesecev, v Beograd.

Trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Francijo je podpisana in uveljavljena s 15. majnikom.

Jugoslovanska izseljeniška kvota za Ameriko, ki je bila prvotno določena na 671 oseb, je povišana na 847. Ministrstvo za socialno politiko v Beogradu se bo lotilo takoj reševanja prošenj in bodo šle letos v Ameriko pred vsem žene in otroci taistih, katerih možje so že v Ameriki.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Glavna proslava desetletnice obstoja Velike Rumunije. Smo že poročali, da proslavlja Rumunija v letošnjem majniku 10letnico, odkar je povečana v Veliko Rumunijo po vojni. Glavno slavlje se je vršilo dne 20. majnika v Albi Juliji in je vozilo tjekaj iz Bukarešte 45 posebnih vlakov.

Pogodba med Vatikanom in Italijo sprejeta v zbornici. Fašistična zbornica je sprejela dne 14. maja s 357 proti 2 glasoma lateranske pogodbe, ki uveljavljajo ureditev razmer med papeževno državo in Italijo. Tudi zakonski osnutek, ki se nanaša na konkordat in verske družbe, je bil v fašističnem parlamentu odobren soglasno.

Berlinski majniški nemiri. Nemčija dolži sovjetsko Rusijo, da je povzročila ona po svojih agentih krvave majniške nemire v Berlinu in je uložila radi tega tudi protest na sovjete. Dunajsko časopisje sedaj razkriva, da je oče krvavih majniških dni v Berlinu znani bivši madžarski diktator in krvolok Bela Kun, ki živi že več let na Ruskem. Dunajski list »Die Stunde« piše odkrito, da je bil Bela Kun pred dnevi osebno Dunaju, kjer je organiziral tajno komunistično centralo, katero je policija odkrila. Na Dunaj se je pripeljal iz Berlina, kjer je vodil komunistične izrede.

NOVICE

Dvajsetletnica velikega redeljuba. Dne 3. majnika je minulo 20 let, kar je postal župnik pri Št. Ilju v Slov. goricah znani sloviti govornik in organizator č. g. Evald Vračko. Domača župnija je proslavila 20letnico delavnega in priljubljenega dušnega pastirja z veličastno pobožnostjo. Cela župnija se je izkazala. Vse je tiste dni ob duhovnih vajah prišlo v cerkev in se zahvaljevalo Bogu za dobroto, ki jih je delil skozi 20 let po zglednem dušnem pastirju. Vse je tekmovalo v zahvalah in častitkah. Gospod Evald Vračko je od leta 1909 naprej deloval v Št. Ilju z veliko vneto za narodni, verski in gospodarski napredek te važne postojanke. Imel je težke borbe z narodnimi in verskimi nasprotniki. Ob začetku svetovne vojne je bil žrtev germanskega sovraštva napram slovenstvu. Odgnali so ga v Gradec v zapore, dasiravno niso vedeli, kaj je zakrivil. Samo iz golega sovraštva do vzornega slovenskega duhovnika in rodoljuba so ga vrgli v ječo, kjer je skupaj z dekanom in kanonikom č. g. Čížekom iz Jarenine trpel več tednov za svoj čisti značaj in ljubezen do slovenskega rodu. Ali tudi to preganjanje ni bilo večno. Prišla je rešitev. Gospod Vračko je župnijo Št. Ilj čisto preustrojil, da je res vzgled narodne, krščanske in gospodarsko-napredne župnije na naši državni in narodni meji. Tu cvete domača Posojilnica, Prosvetno društvo, Orli in Orlice se živahno gibljejo, Kmetijska podružnica, Električna zadruga se dobro razvijata v gospodarski prosep faranov, Slovenski dom ponosno gleda v dolino in kliče slavo svojemu zgraditelju. Posebno lep pa je napredek v župniji v verskem oziru. Marijine družbe se lepo razvijajo, apostolstvo mož in III. red so na višku in središče krščanske organizacije. V župniji skoro ni hiše, kjer ne bi bile knjige Mohorjeve družbe ali kak dober časopis udomačen. Za časa njegovega župnikovanja so kraji ob meji po njegovi zaslugi tudi drugače lepo napredovali. Proti Mariji Snežni, po najbolj blatnih krajih se je zgradila cesta, ki bo še poznejšim rodovom velika dobrot. V Št. Ilju se je postavilo tovarno postajališče, v Cirknici nova železniška postaja, napeljala se je električna iz Avstrije, žična železnica iz Št. Ilja na Sladki vrh v tovarno itd. Že pred leti je bil gospod župnik Vračko imenovan za duhovnega svetovalca. Kralj ga je ožlikoval dne 1. decembra ob priliki desetletnice naše države z re-

Nego mu je zlomilo. V kamnolomu v Zagorju ob Savi se je pripetila v ponedeljek zvečer nesreča. Voziček, naložen z raznim materijalom, je potisnil ob zid mladega delavca Grahka. Priskočili so mu sicer tovariši urno na pomoč, vendar so ga oteli iz nesreče z zlomljeno nogo.

Neurja po Bosni in Srbiji. Dne 16. in 17. majnika je razsajalo srdito neurje z nalivi po: Bosni, Hercegovini in po Srbiji krog Kragujevca. Nalivi so bili tako siloviti, da je bil pretrgan celo promet za nekaj časa.

Kako se je godilo hrvatskim romarjem na Reki? Krog 1000 Hrvatov je priredilo te dni pod vodstvom svojih škofov romanje v Rim ob priliki proslave papeževe 50letnice. Na kolodvoru v Reki sta se ustavila oba hrvatska romarska vlaka. Hrvati, ki bivajo na Reki in spadajo pod Italijo, so hoteli na kolodvoru pozdraviti svoje rojake. Niti ene ga reškega Hrvata niso pustili, da bi bil vsaj videl romarje. Zaprli so kolodvorsko restavracijo, da se nikdo ni mogel razgovarjati z rojaki. V restavraciji so smeli pač romarji, a ne reški Hrvati. Romarji niso smeli zapustiti niti za eno minuto kolodvora in si morali kupiti okrepčila v restavraciji, če ravno so jih plačali 200 do 300% dražje, nego so običajne cene. Očividci pripovedujejo, kako so zaračunavali enemu romarju malenkost kisle vode 3 Din, takoj drugemu že 9 Din!

Član Prpičeve bande pod ključem. Dne 19. februarja t. l. je bil v Zagrebu obošen Prpič mali in njegovi trije tovariši. Na prostem in nekaznovanih je še ostalo nekaj članov te proslule družbe. Pred dnevi so aretirali v Skoplju nekoga Rebiča, ki je bil Prpičev sodrug in pomagač. Rebiču se je posrečilo pobegniti ter izginiti. Pribežal je v Skoplje, kjer je dobil mesto bančnega uradnika. V banki si je znal kmalu pridobiti s pridnostjo ter vestnostjo v službi zaupanje predstojnikov. Slučajno so ga spoznali in vtaknili pod ključ. Rebič ima na vesti celo vrsto roparskih umorov, ropov ter vlovov, radi katerih bo dajal odgovor pred sodiščem v Osijeku dne 3. junija.

Zrakoplov »Zeppelin« se je moral vrniti s prekoceanskega poleta. Že parkrat smo poročali, da bo obiskal zrakoplov »Zeppelin« v drugič Združene ameriške države v dneh od 15. do 20. t. m. Iz pristanišča v Friedrichshafenu ob Bodenskem jezeru se je dvignil v zrak dne 16. maja od 8.58 zjutraj. Na krovu je bilo 40 mož posadke, 8 potnikov ter veliko število poštnih zavojev in ameriška pošta. Zrakoplov je prevozil del Francije in krenil preko Španije do Gibraltarja. Tukaj so ugotovili na enem motorju tako težko ter nevarno napako, da se je vrnil zrakoplov nazaj v Friedrichshafen v popravilo. Na povratku ga je presenetil na Francoskem siloviti vihar. Vodja zrakoplova dr. Eckener je prosil Francoze za pristanek, kar so mu tudi dovolili in mu šli na roko. Zrakoplov je moral pri stati v francoskem mestu Toulonu na vojaškem vežbališču. Na zrakoplovu sta delovala le še dva motorja.

Zopet nov — največji aeroplan. Junija meseca letošnjega leta bode začel nad Bodenskim jezerom s prvimi poskusnimi poletimi novi — doslej največji aeroplan na svetu. Letalo dogotavljajo v Alternhein v Švici. Nosilo bode ime »Do. X« in bo last Dornierovih delavnic. Peruti, ki držita letalo v ravnotežju, sta dolgi 50 m. Gonilo ga bo šest Siemens-Jupiter motorjev in bo proizvajal vsak 500 konjskih sil.

Izredna brzina na železnici. Francoško železniško ravnateljstvo je pričelo s poizkušnjami, da dvigne polagoma brzino vlakov do 100 km na uro. Na železniški progi Paris—Cherbourg so imele te vožnje sijajen uspeh. Brzovlak št. 353 je prevozil progo s povprečno hitrostjo 112 km na uro, ponekod je brzel celo z naglico 150 km. Tračnice in pragovi so bili popolnoma kos novi nalogi. Kmalu bo stopil v promet na isti progi vlak, ki bo rabil do Pariza le samo 3 in pol, namesto sedanjih 5 in pol ur. Pripeljal bo ameriške potnike, ki pridejo z oceanskimi ladjami.

Strašen in živinski bratomor. Grozen zločin je izvršil 18letni kmetski sin Demetrijo Palaksis v vasi Kalanta na Grškem. V prepiru radi denarja je napadel svojega starejšega brata in mu od zadaj razkral s sekuro lobanjo. Iz razbite lobanje je iztrgal možgane in jih pri priči požrl. Ko so prijeli žandarji bratomorilca, je izpovedal, da je ubil brata radi tega, da bi si pridobil z zavžitkom bratovih možganov njegovo prebrisanost.

Neprijetna zamenjava dveh uglednih mrličev. V dunajski bolnici sta umrla pred dnevi dekan in župnik fare Schützen Jožef Paar ter en župnik iz Tirolskega. Obe krsti sta bili na željo sorodnikov in župljanov prepeljani v domači fari. Dekana Paara so že res tudi zagreblili v Schützensu prav slovesno. Nankrat pa je dospelo na bolnico iz Eisenstadta na Tirolskem obvestilo, da so tamkaj odprli krsto ondotnega župnika in ugotovili, da leži v njej ondotnim faranom popolnoma tuj duhovnik. Bolnici je bilo jasno, da je zamenjala oba mrliča in je bil tirolski župnik pokopan v Schützensu in gospod dekan pa na Tirolskem.

Starček utonil v kavi. Vedno utone veliko ljudi v vodi, da bi pa kdo utonil v kavi, se do sedaj menda še ni čulo. Ta čuden slučaj se je zgodil nedavno v Čikagi v Severni Ameriki. Ko je Miha Culhan, star 70 let, mešal vrelo kavo v velikem kotlu, ki drži 100 galonov, je po naključju padla v kotel vrečica kave. Culhan je stegnil roko, da bi prijel vrečico, a pri tem je izgubil ravnotežje in se prevrnil v vrelo kavo, da je vsled opeklin potem umrl.

Boljševiki odpravili nedeljo. Ruski boljševiki so odpravili nedeljo kot delaprosti dan. Mesto v nedeljo bodo praznovali na Ruskem sredo.

Strašna nesreča v ameriški bolnici. V mestu Cleveland se je zgodila v ondotni bolnici strašna nesreča, koje posledica je 150 mrličev. Na danes nepojasnjen način je nastalo več eksplozij, ki so zanetile ogenj ter strupene pline. Ob času grozne nesreče je bilo v bolnici 306 bolnikov, veliko strežnic in zdravn

nikov. V presledkih so sledile tri velike eksplozije, nakar se je razširil goreči plin po celem poslopju. Požar je unel tudi zalogo zdravil ter kemičnih sestavin. Bolniki, strežnice in zdravniki, vse je tiščalo proti durim ter oknom, da bi se rešili grozne smrti. Nastali strupeni plini so bili najhujše vrste in so zadušili ljudi v nekaj sekundah. Od plinov zadušene bolnike so našli v naslonjačih, zdravnike, ki so še držali v mrtvih rokah instrumente, — sestre mrtve s termometri v rokah. V bolnici so se doigrali nepopisno grozni prizori. Žrtve so morili strupeni plini, ogenj in obupna zmeda. Reševalni poskusi so bili otežkočeni radi plinov. Gasilci so se morali opremiti z maskami da so lahko udrli v prostore nesreče ter začeli z rešilnim delom. Vseh mrličev je gotovo nad 150, precej ranje nih in več jih je radi plinov oslepel.

Poplava ruskega veletoka Volga. — Največja reka na Ruskem Volga je zadnje dni tako narasla, da je prestopila bregove na več mestih. Najhujše poplave so krog mest Nižji Novgorod in Ribinsk. Poplavljenih je 300 vasi. Vaške hiše razdira valovje in uničuje setve. Kmetje so pobegnili iz vasi v mesta, kjer so bolj varni. Poplava je naraščala od ponedeljka dne 13. majnika do srede dne 15. majnika in bo ostalo na tisoče kmečkih ljudi brez streha. Reka Volga se je dvignila nad navadno stanje 12 m ter porušila obrambne nasipe. Sovjetska vlada je mobilizirala v poplavljenih pokrajinah moške od 18. do 40. leta. Naloga mobilizacije je, popraviti razdejane nasipe in kolikor le mogoče zavreti še nadaljne poplave.

Marsikdo se je že kesal, ker ni takoj naročil vremenskega vsevedeža, ki pove vreme za 18 do 24 ur naprej. Čemu tudi Vi odlašate? Pošljite 25 Din po položnici št. 14.263 ali v znamkah, pa Vam ga dopošljemo poštne prosto. Obenem bomo priložili poljubno knjigo, ki si jo Vi lahko izberete in sicer eno izmed sledečih: Fantič, Slovensko dekle, Prepevajte, Pojte, Boj in zmaga, Palček Potep, Prijateljčki v ugankah, Pozdrav iz domovine, Sadjarčki, Dinamit in antidinamit. Naročite takoj, da ne bo prepozno! — Brezalkoholna produkcija, Ljubljana št. 15. 544

Nekaj izvanrednega Vam nudi nakup birmanskih daril v trgovini ur in zlatnine M. Ilger in sin v Mariboru, Gosposka ulica 15. Samo prvovrstni proizvođači po čudovito nizkih cenah, kar jamči ogromna izbira. Tudi na obroke brez poviška cen. 580

Kdor hoče dobro obutev, si kupi Karo čevlje v Mariboru, Koroška cesta št. 19. 550

»Ūrni križ pri Hrastovcu« je bila povest, ki so jo čitatelji »Slovenskega Gospodarja« brali z največjim zanimanjem. Mnogi pa je niso mogli prebrati v celoti. Tem priporočamo, da si naročijo knjigo, ki obsega celotno povest. Knjiga stane 18 Din, vezana 28 Din in se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.